

Close to Home

E ngāwari nei te noho a te kiritaki auaha ki te kāinga hōu

Hei tā Salah, e oti i a ia te timata anō ki tōna nōhanga Kāinga Ora hōu, nō tāna hūnuku ki tētahi whakawhanaketanga hōu ki tō Tāmaki New Lynn i tēnei tau.

“Rarawe noa tōku kāinga hōu,” hei tā Salah. “Kei te papa tuarua, nā reira e rongopai ana i te haumarutanga. E oti i ahau te waiho ai te tatau kia tuwhera.”

I whakaotia te whakawhanaketanga i Thom St i te Noema o 2020, me te aha anō, tērā tētahi o ā mātou nōhanga rahi rawa.

Katoa mai he 80 ngā kāinga, e tae rā anō ki ngā kāinga ake, ngā kāinga upane, me ngā kāinga iti. Me te aha anō, he taiao kākāriki tuari, he tari whakahaere nōhanga, he rūma ā-hapori hoki.

“Ko au te rangatira o tōku kāinga nei,” hei tā Salah. “Ka mātakina te tōnga o te rā ki ngā Maunga Waitākere i tōku kāinga ia pō. Engia he taiao hōu rawa atu a New Lynn ki ahau.”

He ao ngahau tō Salah. He pūmanawa nōna mō ngā tāngata me te toi kua hikaka pai ia kia āwhina i ērā atu.

Nō tōna whānautanga mai i Īhipa, kua nui ōna whakaaro. I ākona te tohu paetahi ā-toi ki Alexandria, ā, i noho hei ringatoi pohewa – te mahinga toi rautau 20 i rongonui ai i te kaitoi Salvador Dali.

I muri i tāna whakapōtaetanga, i noho a Salah hei pouako toi ki Dante Alighieri Italian Society, ki Alexandria. Nō korā, i toro atu, mahi ai i Kirihi, ki korā ia noho ai i ngā tau i muri ake.

I mahi hoki ia hei kaiwhakahaere wakarewa i tētahi kaupuke whakatā mō te raro pōtehetehete. Tērā tētahi

PĀNUI TONU KI TE WHĀRANGI 02

Nei ngā mihi haumarū, hari hoki i tēnei raumati

He hiahia tō mātou ko te ope Kāinga Ora katoa kia tuku mihi, kia tuku aroha ki a koutou katoa i te kainamu mai a te otinga o te tau.

Kua weroa te tokomaha e te tau nei puta noa i te motu me te ao, nā reira e akiaki ana mātou i a koe, ina e oti i a koe, te whakangā tahi koutou ko ō hoa, ko ō whānau.

He mea hirahira tō hauora, me tā mātou whakarato haumarū i ngā kāinga i ō hapori ki a mātou. He whakapono tō mātou kia whaiwāhi atu ngā tāngata ki ngā kāinga hauora, hāneanea hoki nā te painga hoki o te kāinga e taurikura ai te tangata.

Hei te 2022, ka aro ā mātou mahi ki ā mātou ratonga, me ngā kāinga ka waihangatia e mātou, e oti ai i a mātou te whai pānga ngākaupai atu ki ō ao, me ngā ao o ngāi Aotearoa hoki.

Kia maumahara tonu, kei konei tō mātou ope hei tēnei wā whakatā e toroa ai ngā ratonga tautoko, te whakamātaunga KOWHEORI-19 me te okaokanga e koe, e whakawhāiti ai i te tūraru pānga.

Kāti, kia ngahau te raumati, kia haumarū, ka mutu, nei ngā mihi o te tau hōu ki a koe.

Mā te wā,

Andrew McKenzie, Tumu Whakarāe

E ngāwari nei te noho a te kiritaki auaha ki te kāinga hōu

rangi, i whakahoa i tētahi wahine i te kaupuke nā, ā, i pōhiritia a Salah kia toroa tōna whare i Pōneke.

Kua neke atu i ngā tau e 35 nō tāna whakatū kāinga ki Aotearoa. E hia kē nei ngā tāone kua nōhia e ia, whakaako ai i te toi, ki ngā kura tuarua i te nuinga o te wā.

Kua whakaako hoki a Salah i te whakahaumanutanga ā-toi i ngā tau kua taha, ā, e kaingākaunui ana ki tōna ihi e ora ake ai te hauora ā-hinengaro. “He whakaputanga te toi. Ka whakatahangia ngā aurongo kino e pōuri ai te tangata, e whakaarohia ai te whakamomori hoki.”

Nōnatata nei i tāoki ia, engari ka toritori tonu. Ināianei e tito pukapuka ana mō ōna whakaaro mō te whai i te oranga pai.

Kua tonoa hoki te pūta e tū ai tētahi whakakitenga kua tapaina nei ko ‘Three in One’. Ka tae rā anō ki āna mahinga toi whakaahua, peitahanga, me te tāraitanga.

Kua rite tonu tā Salah mate ki te whakapai ake i te ao.

“Ina takoha atu ki ērā atu, ka hokihoki mai ki ahau. E oti i ahau te noho ki tētahi whare kōura nei, engari e kore e whai hua i tēnā.

“Kei te pukuharikoa au ina aroha ana, ina arohaina ana hoki.”

Kia mōhio mai: I tū ai tēnei uiuinga i te wā i noho haumarua a Tāmaki Makaurau ki te Taumata Ohiti 1 mō te KOWHEORI-19.

Te whakahaumarua i te hapori i te KOWHEORI-19

Kua tautokona ngā whakapaunga kaha nōnatata nei e Kāinga Ora, e tae atu ai te 90 ōrau o ngāi Aotearoa e māraurau ana ki te okaokanga KOWHEORI-19. Mā te mahi tahi ki ngā rōpū hapori, ngā poari hauora ā-rohe, ngā umanga tūmatanui, ngā umanga hoa-pakihi ā-kāwanatanga, kua oti i a Kāinga Ora te whakapeto ngoi e whakarato ai ngā mohiohia tika me ngā okaokanga ki ngā tāngata puta noa i te motu.

Kua noho ā mātou kaimahi hei kanohi kitea ki ngā hapori, me te whakapā tōtika ki ngā kiritaki e whai āwhina ai kia haumarua rātou i te KOWHEORI-19.

E ākina ana ō tātou whānau katoa e mātou, pēnā kaimahi mai, kaikirimana mai rānei, kia okaokanga ki te rongoa āraimate KOWHEORI-19.

Ahakoia e ākina tonutia ana ngā kiritaki e mātou kia okaokanga i haumarua ai rātou ko ngā whānau, ko te hapori, e kore mātou e ui pēnā rānei kua okaokanga koe.

Heoti, e whai ana mātou i ētahi haumarutanga kē atu nā te KOWHEORI-19. He hirahira nō te haumarua o ngā kiritaki Kāinga Ora, rātou ko ngā tāngata, ko ngā kaikirimana, i pēnei ai. E pīrangia ana a Kāinga Ora kia mōhio mārika ngā kiritaki ki tā mātou whakapeto ngoi e haumarua ai ngā tāngata.

He rautaki kē ā Kāinga Ora rātou ko ngā kaikirimana e whakaoti ai i ngā mahi.

E tae rā anō ana ēnei ki te whakatūturu i te hauora pai o te kaikirimana me te kiritaki ā mua i te taenga ki te kāinga a tētahi, te whakamau kākahu haumarua (PPE), pēnei i te pae kanohi, te whakamahi i ngā waehera QR e ngāwari ai te whai tāngata, me te noho tawhiti hoki.

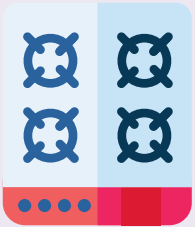
Nō te ekenga mai a KOWHEORI-19 ki Aotearoa ēnei rautaki e tangata whenua nei, ka mutu, e pēnei tonu ana ahakoia te okaokanga.

Me he raru, he āwangawanga rānei tō ētahi, e pai noa ana te kōrero mai ki a mātou e whai whakatitinatanga ai hoki.

I mōhio rānei koe, tīmata ai ngā ahi 1 i ia 4 ki te kīhini?

Ngā mea ngāwari e oti i a koe te mahi hei aukati i te hikanga ahi ki tō kīhini:

Kia mā, kia haumaruru hoki tō kīhini

- Whakapaitia tāu tō i muri i ia whakamahinga – e ārai ana tēnei i te mātotorutanga o te hinu maringi, me ngā kai pāhunu.
- Kia rite tonu te whakamā i ngā tātari kōwhiuwhiu tō.

I a koe e tunu ana

- Kua e inu me te parai.
- Kua e puta i te rūma ina e tunu ana – ina puta koe, whakahekea iho te wera o ngā papa tō.
- Kia maumahara me tawhiti atu ngā ārai, ngā tī-tāora, ngā karapu umu, me ētahi atu tūemi muramura i te wāhi tunu i a koe e tunu ana.

Ina kā tētahi ahi

- Ki te mura tō parai, ā, e oti i a koe te mahi haumaruru nei, whakamaua te taupoki ki te parai, kātahi ka whakawetoa te tō i te pakitara. Ina kore te taupoki e tata ana, whakamahia tētahi tī-tāora mākū, tētahi mea rahi e papatahi ana (pēnei i te papa tapahi) ki te parai hei haukoti i te hāora o te ahi. Waiho kia mātao ai te parai.
- Kua rawa e tahoro wai ki te parai e kā ana.
- Kua rawa e kawē atu i tētahi parai e kā ana ki waho.
- Ina he ahi kei tō umu, tūtakina te umu, kātahi ka ngana ki te whakaweto i te hiko, i te haurehu rānei, i te tō, i te papahiko matua rānei.

ME AHA HEI TĒTAHI AHI

Ngōki hāhaka nei, tere nei hoki e pahiko ai i te auahi. **'Ki raro, Kia hāhaka, E puta'.**

Tūtakina ngā tatau ki muri i a koe e pōturi iho ai te hora a te ahi.

Huihui ki te wāhi hui kua whakaritea.

Ina puta, me noho ki waho – kua rawa e hoki ki roto.

Waea ki te Ratonga Ahi i 111 mai i tētahi wāhi haumaruru.

Haere ki fireandemergency.nz e kite ai i ētahi atu tohutohu haumaruru ahi.